

KHORO YA MUVHUSO WA ZWA NDALUKANYO KHA LA AFRIKA TSHIPEMBE

Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe

**Manyuwala wa ndivhadzo nga
zwidisedzwa
2015-2016**

Nyandazo yo ditikaho nga nyaluso na mvelaphanda ya u bveledza mawanwa a mafhungo
Mulayo 2 wa 2000

Yo dzudzanyululwa nga Khubvumedzi 2015

Siatari 1

**KHORO YA MUVHUSO WA ZWA NDALUKANYO KHA LA AFRIKA TSHIPEMBE:
Manyuwaŋa wa ndivhavhadzo nga zwiḍisedzwa**

Zwi re ngomu

A. Mishumo na tshivhumbeo tsha Khoro ya Muvhuso wa zwa Ndalukanyo Afrika Tshipembe [Khethekanyo 14(1)(a)]	2
B. Hune ra wanala hone [Khethekanyo 14(1) (b)]	6
C. Gaidi ya khethekanyo ya 10 [Khethekanyo 14(1)(c)]	6
D. Kuwanele kwa rekhodo dza Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe [Khethekanyo 14(1)(d)].....	Error! Bookmark not defined.
E. Tshumelo dzi re hone na ndila ine dza wanala ngayo	10
F. Nzudzanyo ya u tendela lushaka u shela mulenzhe kha u sika milayo na u shumisa maanda [Khethekanyo 14(1)(g)]	11
G. Thuso ine ya vha hone musu zwiḍisedzwa zwa nyaluso na mvelaphanda ya u bveledza mawanwa a mafhungo i sa tevhelwi [Khethekanyo 14(1)(h)]	12

A. Mishumo na tshivhumbeo tsha Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe [Khethekanyo 14(1)(a)]

(1) Mishumo ya Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe, u ya nga mulayo wa muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka. 67 of 2008

Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe I tea u ita zwi tevhelaho uri I bvelele kha u bveledza ndivho ya muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka:

- (a) U shuma mishumo yo livhanaho na milayo yo tewaho na u lavhelesa nga u angaredza kubveledzele kwa muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka u itela vhungoho ha uri dzi ndivho dzi do swikelelwa.
- (b) U tsivhudza Minisiṭa wa Muhasho wa zwa Pfunzo na Vhugudisi nga mafhungo a mulayo a muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka

- (c) U tevhedza mulayo wo vhewaho nga minisiṭa u ya nga khethekanyo ya 8(2)(b);

- (d) U thogomela vhutevhedzi ho tewaho nga Minisiṭa u ya nga khethekanyo ya 8(2)(c);

- (e) U lavhelesa nga u angaredza mveledzo ya muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka zwi tshi ya nga muhangarambo wa mveledziso wa Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe ho kwamaniwa na Khansele ya ndalukanyo.

- (f) U bveledza sisiteme ya tshumisano u fhaṭa vhukonani vhukati ha Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe na Khansele ya ndalukanyo.

, ho vha na vhukwamani na Khansele ya ndalukanyo hu tshi khou dzhielwa nzhele zwithu zwe Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe ya sumbedzisa kha khethekanyo 11 na ndangulo dzo sumbedzishwaho kha khethekanyo 33 na u tandulula dziphambano dza Khansele ya ndalukanyo.

(g) Ho sedzwa levele dzi tevhelaho—

- (i) U bveledza thero ya levele ya mbuletshedzo kha levele inwe na inwe ya muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka;
- (ii) na u swikela pfano nga thero na Khansele ya ndalukanyo ;
- (iii) U anḡadza mbuletshedzo ya levele yo tendelaniwaho ngayo kha gazethe, na
- (iv) U ita vhungoho ha uri ri dzula ri tshi tevhedza tshanduko dzo teaho dza musalauno.

(h) Hu tshi sedzwa ndalukanyo--

- (i) U bveledza na u thoma milayo na khiratheiria, ho thoma ha kwamiwa

- (a) Khansele ya ndalukanyo , u bveledza, redzhisiṭara na nyandḡadzo ya

- ndalukanyo na tshipiḡa tshipṭuku tsha ndalukanyo, ine ya katela thodea dzi

tevhelaho muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka une wa tshimbilelana na muhangarambo wa fhasi hao u tea u waniwa kha dokumenthe ine ya vha na vhushaka ha u redzhisiṭara na nyandadzo ya ndalukanyo kana tshipiḍa tshiṭuku tsha ndalukanyo; na

(b) Muhangarambo wa nga fhasi ha muhulwane muṅwe na muṅwe u tea u vha na phambano kha ndila dza u nanga lushaka lwa ndalukanyo dzine dza vha dzo fanelaho nahone dzi tshimbilelanaho na kushumele kwa dziṅwe tshakha mashangoni o fhambanaho a liḫfhasi.

(ii) U redzhisiṭara ndalukanyo kana tshipiḍa tshiṭuku tsha ndalukanyo yo themendelwaho nga Khanseḷe ya ndalukanyo

(iii) U bvedza milayo na khiraitheria ho vha na vhukwamani na Khanseḷe ya ndalukanyo u itela miṭhaṭhuvho, ndivho ya magudiswa a murahu na khuvhanganyo na tsudzuluso ya khirediti,

(i) Ho sedzwa khoro ya dziphurofeshinaḷa—

(ii) U bvedza na u thoma milayo na khiraitheria ya u ṭanganedza khoro ya phurofeshinaḷa na u redzhisiṭara phurofesheni yo tiwaho u bvedza ndivho ya khethekanyo iyi, ho kwamiwa khoro l langulaho milayo yo vhwaho na khoro ya milayo ya vhaḍivhi vha mushumo wa sia ḷeneḷo ḷine vha ḷigudela na Khanseḷe ya ndalukanyo

(iii) U ṭanganedza khoro ya phurofeshinaḷa na u redzhisiṭara phurofesheni yo tiwaho arali khiraitheria yo sumbedzwaho kha phara (i) yo swikelelwa

(j) Ho sedzwa vhushaka ha zwa mashango a nṅa

(i) Tshumisano na maṅwe mashango a nṅa kha zwoṭhe zwine ayo mashango a tendelana khazwo na u vha na dzangalelo khazwo ho sedzwa muhangarambo wa ndalukanyo

(ii) U ḍivhadza Khanseḷe ya ndalukanyo na miṅwe miraḍo ire na dzangalelo nga ha zwine zwa khou itea mashangoni maṅwe mayelana na u bvedza na u langula muhangarambo wa ndalukanyo

(k) Ho sedzwa ṭhodisiso—

(i) U ita ṭhodisiso malugana na ndeme ya mvelaphanda na u bvedza muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka, zwo katela vhugudi ha tshifhinga nyana vhu re na tshileme kha muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka kha zwa muhasho wa zwa pfunzo na vhugudi na mushumoni Afrika Tshipembe.

(ii) U anḍadza mawanwa a thodisiso o ambiwaho kha phara ya nga fhasi

(l) Ho sedzwa rekhodo dza zwa pfunzo na vhugudi, kha hu ṭhogomelwe vhagudi vha lushaka lwashu

(m) Databeisi ya rekhodo l re na redzhisiṭara ya ndalukanyo dza lushaka lwashu, tshipiḍa

tshiṭuku tsha ndalukanyo, tswikelelo dza vhagudi, khoro ya dziphurofesheni dzi ḡivheaho, phurofesheni yo tiwaho na mafhungo a yelanaho na phurofesheni iyo.

(n) hu tshi sedzwa ndalukanyo ya kha maṅwe mashango, hu ṅetshedzwa ṭhaṭhuvho na tshumelo ya tsivhudzo

(0) Hu tshi sedzwa vho maṅwe masia—

(i) Vhudzani vhathu vhoṭhe nga ha muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka;

(ii) Kha vha ḡinetshedze u ita vho muṅwe mushumo u ṭoḡeaho kana u thusa kha mulayo uyu, na

(iv) U ita muṅwe mushumo u tshimbilelanaho na mulayo uyu une Minisiṭa a nga ita.

Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha Ḳa Afrika Tshipembe I tea u isa riphoto ya ṅwaha ine ya katela zwitatamennde zwa masheleni na riphoto ya odithi kha Minisiṭa nga dzi 30 Fulwi ṅwaha muṅwe na muṅwe

(I) Tshivhumbeo tsha Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha Ḳa Afrika Tshipembe

Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha Ḳa Afrika Tshipembe ndi mini?

Ndi Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha Ḳa Afrika Tshipembe

wa vhathu- wo ṅewaho thendelo nga mulayo u langula. Bodo ya khoro iyi, i na mirado ya 12 yo

vhumbwaho nga miraḡo yo nangwaho nga Minisiṭa wa zwa Pfunzo ya Nṭha na Vhugudi. Miraḡo I

nangiwa nga vhathu vhane vha kwamea vha dovha vha vha na dzangalelo kha zwa Pfunzo na Vhugudi.

Mushumo wa Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha Ḳa Afrika Tshipembe ndi:

- U bveledza ndivho dza muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka;
- U sedza mvelaphanḡa ya muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka nga u angaredza
- U pfananya mihangarambo ya nga fhasi ha muhangarambo muhulwane
-

Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha Ḳa Afrika Tshipembe I ṅea zwi tevhelaho;

- U redzhisiṭara ndalukanyo na tshipiḡa tshiṭuku tsha ndalukanyo
- U shumisana na miraḡo ire na ndivho dzi fanaho nayo u bva kha maṅwe mashango
- U ita ṭhoḡisiso malugana na ndeme ya mvelaphanḡa na u bveledza muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka
- U ṭhogomela vhagudi vha lushaka lwashu, Databeisi ya rekhodo I re na redzhisiṭara ya ndalukanyo dza lushaka lwashu, tshipiḡa tshiṭuku tsha ndalukanyo,

tswikelelo dza vhagudi,

- Khoro ya dziphurofesheni dzi divheaho
- U redzhisitara phurofesheni yo tiwaho
- u nea ndalukanyo ya kha manwe mashango, hu netshedzwa thatuvho na tshumelo ya tsivhudzo
- U nea muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka tshumelo ya tsivhudzo.

B. Hu ne ra wanala hone [Khethekanyo 14(1) (b)]

Muofisiri wa Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe ndi ene Mulanguli muhulwane wa khoro iyi, Vha re fhasi hawe ndi vha tevhelaho:

Mulanguli: Ngeletshedzo, vhudavhidzani na thuso

Mulanguli: Rekhodo ya Databeisi ya vhagudi ya Lushaka

Diresi: Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe

1067 Arcadia Street

Hatfield

0083

Diresi ya poswo: Suti 248

Bogisi la poso X06

WATERKLOOF

0145

Luŋingo: (012) 431-5000

Fekisi: (012) 431-5147

Diresi ya Imeili: saqainfo@saqa.org.za

Webusaiti: <http://www.saqa.org.za>

C. Gaidi ya khethekanyo ya 10 [Khethekanyo 14(1) (c)]

Gaidi l do vha hone kha Khomishini ya pfanelo dza vhathu Afrika Tshipembe

Mbudziso vha nga dzi rumela kha:

Khomishini ya pfanelo dza vhathu:

Yuniti ya PAIA

Muhasho wa zwa thoḏisiso na dokumentsheni

Diresi ya poswo: Bogisi la poswo 2700

Houghton

2041

Luŋingo: (011) 877 3750

Fekisi: (011) 403 0668

Webusaithi: www.sahrc.org.za

Diresi ya Imeili: PAIA@sahrc.org.za

D. Kuwanele kwa rekhodo dza Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe [Khethekanyo 14(1)(d)]

Nzumbululo ya mawanwa a mafungo [Khethekanyo 14(1)(e)]

Muthu muñwe na muñwe a nga wana rekhodo yo newaho afho fhasi vha songo thoma vha dadza fomo ire kha gazethe ya muvhuso [Muvhuso. Nothisi R187- 15 Luhuh 2002] (Fomo A)

Kha vha divhe zwauri nyanadzo dza Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe dzi a rengiswa u itela u bindula kha tshinyalelo ya zwibveledzwa, vhane vha vhudzisa nga mutengo vha do vhudziwa kana u wana thuso

A zwo ngo tendeliwa uri vharengi vha rengise matheriala u bindula. Arali matheriala wa shumisiwa huñwe vho, Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe I tea u themendelwa.

Thero: Nyanadzo ya

Khethekanyo:

- Vhusimamilayo
- Riphoto ya ñwaha
- Riphoto yo anadzwaho
- Nzudzanyululo ya Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe
- Bu lethini dza Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe
- Phojsi
- Nyanadzo
- Mabambiri a no kumedzelwa dziwekishoponi, na huñwe vho

Thero: u redzhisi tara na vhudivhi

Khethekanyo:

- Khiratheria na dokhumenthe dza vhutevhedzi
- dokhumenthe dza phojsi
- Nothisi kha gazete ya muvhuso
- Ndalukanyo yo redzhisi tarawaho na tshipida tshitu tsha ndalukanyo

Thero: Rekhodo ya Databeisi ya vhagudi vha lushaka lwashu

Khethekanyo:

- Madzina a mirado ya bodo ya Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe
- Muṭhaṭhuvho wo akhiredithiwaho vhufarakani/phathinara dza ndeme dza muṭhaṭhuvho wo akhiredithiwaho
- Pfunzo yo akhiredithiwaho na vhaṅei vha vhugudi
- Ndalukanyo dzoṭhe na zwiṭandati zwa yuniti
- Ndalukanyo dzo redzhisiṭariwaho na zwiṭandati zwa yuniti
- Ndalukanyo na zwiṭandati zwa yuniti dzo phasaho nga datumu ya redzhisiṭiresheeni
- Ndalukanyo na tshipiḁa tshiṭuku tsha ndalukanyo vhukati ha themendelo ya khanseḽe ya ndalukanyo na muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka

Thero: Vhungoho

Khethekanyo:

- Ṭhanziela dza miṭhaṭhuvho dza vhagudi
- Vhunzhi na vhungoho ha ṭhoḁisiso

(II)Rekhodo dzine dza nga humbelwa [Khethekanyo 14(1)(d)]

Ṭhalutshedzo ya thero na khethekanyo ya rekhodo dzo farwaho nga Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe dzine dza nga humbelwa ho sedzwa ndima 4 khethekanyo 34 (1) *mulayo wa nyaluso na mvelaphanḁa ya u bveledza mawanwa a mafhungo 2000*

Thero: Muhasho wa Tshumelo ya Vhathu

Khethekanyo:

- Phoḽisi dza **Muhasho wa Tshumelo ya Vhathu** na maitele
- Rekhodo dza mushumo

Thero: Masheleni na Ndaulo

Khethekanyo:

- Phoḽisi na maitele
- Rekhodo dza zwa masheleni na riphoto

Thero: Bodo ya Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe

Khethekanyo:

- Tsheo

- Nyangadzo ya riphoto
- Milayo na maitetele a zwithu

(III) Ndila dza khumbelo

Muthu ane a ita khumbelo u newa thendelo ya dzirekhodo dza Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe

- Muthu ane a khou ita khumbelo u tea u tevhedza ndila na milayo ine ya todea musi a tshi shumisa dzirekhodo,
- Thendelo ya u shumisa rekhodo l nga hanelwa ho sedzwa *mulayo wa nyaluso na mvelaphanda ya u bvedza mawanwa a mafhungo, No. 2 of 2000.*

Khumbelo l nga itwa nga heyi ndila:

- Muthu ane a khou ita khumbelo u tea u shumisa fomo yo phirinthiwaho l tshi bva muvhusoni
- Gazethe [Nothisi R187- 15 Luhuh 2002] (Fomo A);
- Muthu ane a khou ita khumbelo u tea u amba arali a tshi khou toda khophi kana u da ofisini dza Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe u sedza rekhodo;
Kana arali rekhodo l si dokhumenthe a nga l sedza kha fomo yo humbelwaho [s 29(2)];
- Arali muthu a ita khumbelo nga fomethe ine ene muhe a khou l todisisa zwone, u do l wana nga ndila yeneyo ye a l humbelisa zwone nga nda ha musi arali zwi tshi nga thithisa Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe kana zwa kwama khophiraithi ine ya sa vhe ya Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe. Arali khumbelo ya sa itea nga ndila ye ya vha yo humbelwa ngayo ha fhedza ho shumiswa dziwe ndila dza u ita uri khumbelo iyo l wanale nga iwe vho fomethe, hu vha na mbadelo ine ya badelwa nga muthu onoyo o humbelaho [s 29(3) (4)];
- Arali muthu o humbelaho rekhodo a tshi khou toda phindulo nga zwiwe vho zwine a toda u divha ngazwo arali ha shumiswa lutingo, zwi tea u sumbedziswa uri ho shumiswa lutingo [s 18(2)(e)];
- Arali muthu o humbelaho rekhodo a tshi khou toda mafhungo nga ha muwe muthu kana o rumiwa nga muwe muthu, u tea u sumbedzisa uri khumbelo yawe yo disendeka nga zwifhio [s 18(2)(f)];
- Arali muthu o humbelaho rekhodo a sa koni u vhalala kana u nwala kana a tshihole

a nga ita khumbelo nga u tou amba. Muofisiri a shumanaho nazwo u a vha dadzela fomo a vha nea khophi [s 18(3)].

Ndila mbili dza mbadelo dzi tōdeaho u ya nga mulayo wa nyaluso na mvelaphanda ya u bveledza mawanwa a mafhungo ine ya vha s22

- Muthu o humbelaho thendelo ya u shumisa rekhodo ine ya vha na mafhungo a tshiphiri nga ha ene mune hu tea u vha na mbadelo
- Muofisiri wa Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe u tea u divhadza muthu a no khou ita khumbelo uri a divhe uri u do tea u badela a sa athu wana thuso ine a khou l tōda.
- Mbadelo ine ya itwa nga muñwe na muñwe ndi R35. Vho tendelwa u ita khumbelo ya u sa bvisa mbadelo iyo arali vha na zwiitisi zwi pfallaho kana vha ya khothe vha ita khumbelo ya uri a vho ngo tea u ita mbadelo iyo
- Nga murahu ha musi muofisiri wa Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe o dzhia tsheo nga khumbelo yavho, muthu onoyo o humbelaho u tea u divhadzwa nga tsheo iyo.
- Arali khumbelo yo tangedzwa, hu tea u vha na inwe mbadelo ya u ita thodisiso, ndugiselo, u bveledza, na musi arali zwo fhirisa tshifhinga kana dziawara dzo tiwaho musi vha tshi khou tōdwa rekhodo.

E. Tshumelo dzi re hone na ndila ine dza wanala ngayo

Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe l nea tshumelo dzi tevhelaho:

- Thathuvho dza ndalukanyo mashangoni a nnda u wanulusa uri dzi a fana na dza fano Afrika Tshipembe naa.;
- Zwishumiswa na Senthara ya ndivhadzo l na dzi bugu, na dathabeisi ire kha inthanethe, khuvhanganyo ya vidio dza u thetshelisa, hezwi zwi shumiswa u vhulunga mafhungo othe a Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe na muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka a yelanaho na zwithu zwo andadzwaho
- Webusaithi ya Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe l langulwa nga Senthara iyo. l na mafhungo othe a Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe na a muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka hu tshi katelwa na nyandadzo, dokhumenthe dza pholisi na ndalukanyo dzo redzhisiwariwaho na zwiandadi.
- Ngeletshedzo, vhudavhidzani na thuso dzi nea mafhungo nga ha Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha la Afrika Tshipembe na nyito dzayo ho

katelwa u bveledza na u langula siṭiratedzhi tsha vhudavhidzani ha

- Tshumelo ya nyeletshedzo ya muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka I nea nḡdivhadzo na nyeletshedzo nga ndalukanyo na nḡila dza u guda;
- Redzhisiṭiresheni na vhuḡivhi I na vhuḡifhinduleli kha miṭhaṭhuvho na u sedzulusa khumbelo dza khoro ya phurofesheni na phurofesheni dzo tiwaho uri dzo ṭhogomelea.
- Tshumelo ya sedzulusa vhungoho ya Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha ḡa Afrika Tshipembe I nea ṭhanziela dza miṭhaṭhuvho dza vhagudi u bva kha
Databeisi ya Rekhodo ya vhagudi
- *Rekhodo ya Databeisi ya vhagudi* I na mafhungo a tevhelaho:
 - Ndalukanyo na tshipiḡa tshiṭuku tsha ndalukanyo dzo redzhisiṭariwaho na muhangarambo wa ndalukanyo ya lushaka
 - Muṭhaṭhuvho wo akhiredithiwaho wa vhufarakani/phathinara ha ndeme
 - Pfunzo na vhugudi ho akhiredithiwaho
 - Zwe vhagudi vha swikelela
 - Madzina a miraḡo ya bodo ya Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha ḡa Afrika Tshipembe na vhalanguli
 - Muṭhaṭhuvho wo akhiredithiwaho wa vhufarakani/phathinara ha ndeme , Pfunzo na vhugudi ho akhiredithiwaho

Mafhungo nga vhuḡalo vha nga a wana kha webusaithi ya Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha ḡa Afrika Tshipembe (www.saga.org.za).

Mbudziso dzi nga livhiswa kha Imeili sagainfo@saga.org.za kana vha nga rwela luṭingo kha desike ya thuso kha 086 010 3188.

F. Nzudzanyo ya u tendela lushaka u shela mulenzhe kha u sika milayo na u shumisa maanḡa [Khethekanyo 14(1)(g)]

Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha ḡa Afrika Tshipembe yo ḡi imisela u tevhedza vhukwamani na muthu muṅwe na muṅwe kha maitele ayo a tevhelaho:

- Dokhumente dza phoḡisi na dokhumenthe dza khiritheria dzi anḡadzwa kha gazethe ya muvhuso uri muthu muṅwe na muṅwe a nee nyeletshetshedzo I saathu phaḡaladzwa;
- Hu dzula hu tshi vha na dziwekishopo dza vhukwamani na muthu muṅwe na muṅwe ane a ḡa na vhuṭfiwa hawe.

G. Thuso ine ya vha hone musii zwiḁisedzwa zwa nyaluso na mvelaphanḁa ya u bveledza mawanwa a mafhungo i sa tevhelwi [Khethekanyo 14(1)(h)]

Khoro ya muvhuso wa zwa ndalukanyo kha ḁa Afrika Tshipembe, sa khoro ine ya vha na vhukwamani na muḁwe na muḁwe ya dovha ya shuma mishumo I katelaho ḁhoḁea dza vhathu vhoḁhe zwi tshi ya nga vhusimamulayo (kha vha sedze ḁhalutshedzo ya *khoro ya lushaka* kha khethekanyo 1 phara (b) (i) mulayo wa nyaluso na mvelaphanḁa ya u bveledza mawanwa a mafhungo, a hu na iḁwe nḁila ya nga ngomu ya khoro ya u ita khumbelo. Khothe I nga kwamiwa arali hu na u sa tevhedza milayo yo vhwaho nga khoro.